

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

בצ"א 14866-05-24 מדינת ישראל נ' אל ג'זירה סאטלייט נטוורק ואח'

לפני כבוד השופט, סגן הנשיא שי יניב

מדינת ישראל
ע"י ב"כ עו"ד שירי רום

המבקשת

נגד

המשיבים

1. אל ג'זירה סאטלייט נטוורק
ע"י ב"כ עו"ד חוסיין אבו חוסיין
2. חברת הוט
3. חברת די. בי. אס
4. סמי אבו דהיא אבו דהיא
ע"י ב"כ עו"ד שאדי סמאר
5. מחזיקי ציוד אל ג'זירה במשרדי ערוץ אלג'יז
ע"י ב"כ עו"ד חוסיין אבו חוסיין
6. מפעילי אתר האינטרנט ALJAZERA.COM
ע"י ב"כ עו"ד חוסיין אבו חוסיין
7. מפעילי אתר האינטרנט ALJAZEERA.NET
ע"י ב"כ עו"ד חוסיין אבו חוסיין
8. מפעילי אתר האינטרנט ALJAZEERAMUBASHE
ע"י ב"כ עו"ד חוסיין אבו חוסיין
9. מפעילי אתר האינטרנט TWORK.ALJAZEERA.NET
ע"י ב"כ עו"ד חוסיין אבו חוסיין
10. ספקים מורשים לפ חוק התקשורת המספקים שירות
11. האגודה לזכויות האזרח בישראל
ע"י ב"כ עו"ד הגר שחטר

החלטה

1. מדינת ישראל נמצאת בעיצומה של מלחמה רב-זירתית עקובה מדם אשר נכפתה עליה על-ידי חמאס – ארגון טרור רצחני. בנסיבות החריגות של המלחמה נחקקה על-ידי הכנסת הוראת שעה המעניקה סמכויות לפגיעה משמעותית בחופש העיתונות ובחופש במרשתת. מכוח הוראת השעה ננקטו צעדים חריפים לתקופה קצובה נגד רשת אל-ג'זירה. זאת, לאחר שתכנים ששודרו ברשת – כך נטען – פגעו באופן ממשי בביטחון המדינה.
2. מושכלת יסוד היא, שהזכות לחופש הביטוי היא זכות עילאית, וכי הזכות לחופש העיתונות ולחופש במרשתת נגזרת ממנה. האם הצעדים שננקטו נגד רשת אל-ג'זירה עומדים במבחן הביקורת המשפטית ומוצדק לאשרם? זו השאלה העומדת להכרעה.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

בצ"א 14866-05-24 מדינת ישראל נ' אל ג'זירה סאטלייט נטוורק ואח'

1

2

מסגרת ההליך

2. בפניי בקשת המדינה למתן אישור להוראת שר התקשורת מיום 05.05.24, שניתנה

בהסכמת ראש הממשלה ובאישור מליאת ממשלת ישראל, להפסקת שידורי ערוץ

הטלוויזיה אל-ג'זירה בישראל, סגירת משרדי הערוץ, הגבלת הגישה לאתרי האינטרנט של

הערוץ ותפיסת מכשירים המשמשים לאספקת תכנים למשך 45 יום. זאת, בשל כך

שהתכנים המשודרים בערוץ "פוגעים באופן ממשי בביטחון המדינה".

הבסיס המשפטי להוראת שר התקשורת הוא חוק מניעת פגיעת גוף שידורים זר בביטחון

המדינה (הוראת שעה-חרבות ברזל), התשפ"ד-2024, ס"ח 760 (להלן: "חוק חרבות ברזל")

או "הוראת השעה" או "החוק", שנחקק לאחרונה, על רקע מלחמת "חרבות ברזל".

הבקשה הוגשה ביום 06.05.24. דיון בבקשה התקיים ביום 07.05.24. לאחר שהמשיבה 1

הגישה השלמת טיעונים בכתב, ביום 15.05.24 הושלם הטיעון בעל-פה. בעקבות החלטת

בית המשפט והערותיו במהלך הדיון הודיעה המבקשת, כי יקוים הליך של שימוע (מאוחר)

למבקשת 1. השימוע החל ביום 22.05.24 ובמסגרתו נמסרו למבקשת על-ידי המשיבה 1

מסמכים וחומרים דיגיטליים לתמיכה בטיעוניה. הליכי השימוע נמשכו פרק זמן ארוך

מהמצופה. לאחר שתי החלטות שניתנו על-ידי ביום 27.05.24 וביום 02.06.24 כי מתחייב

להשלים בדחיפות את הליכי השימוע – עדכנה המבקשת ביום 02.06.24 כי עמדת כלל גורמי

הביטחון נותרה בעינה, וכי שר התקשורת לא מצא לשנות מהוראותיו שניתנו בהתאם

להוראת השעה. דא עקא, שהדברים טרם הובאו לידיעת ראש הממשלה והממשלה, ובכל

מקרה "מהלך זה אינו צפוי להסתיים בימים הקרובים". בנסיבות אלה, נוכח פרק הזמן

המשמעותי שחלף (28 ימים מאז הינתן הוראת השר ו-11 ימים מאז תחילת הליכי השימוע,

שטרם הסתיימו) נהיר למדינה, שיקשה להמתין פרק זמן נוסף, שבמהלכו הביקורת

השיפוטית תתייטר לחלוטין. על רקע זה, בעדכון שמסרה המדינה, בעקבות החלטתי מיום

02.06.24, הותירה המדינה לשיקול דעת בית המשפט אם ליתן בשלב זה "החלטה סופית"

בבקשה.

הילוך הדברים יהא אפוא כדלהלן: אפתח בסקירת הרקע לחקיקת הוראת השעה ועיקריה.

לאחר מכן אעמוד על טיעוני המדינה מזה; ועל טיעוני המשיבה 1 (אל-ג'זירה) והמשיבה 11

(האגודה לזכויות האזרח), אשר צורפה כמשיבה להליך, מזה. מכאן אפנה להצגת המודל

החקיקתי הייחודי שנקבע בהוראת השעה. לאחר מכן אעמוד על חופש הביטוי בתקשורת

וגבולותיו בתקופת מלחמה. לבסוף, אפנה להכרעה בבקשה, תוך בחינת התשתית

העובדתית להחלטה, הליכי השימוע ובחינת מידתיות ההחלטה.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

בצ"א 14866-05-24 מדינת ישראל נ' אל ג'זירה סאטלייט נטוורק ואח'

3. לשלמות התמונה הערה לעניין המסגרת הדיונית. בתכופ לאחר חקיקת הוראת השעה
- הגישה האגודה לזכויות האזרח בישראל עתירה לבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט
- גבוה לצדק התוקפת את חוקתיות החוק (ראו: בג"ץ 2859/24 האגודה לזכויות האזרח
- בישראל נ' ראש הממשלה ואח' (04.04.2024) (להלן: בג"ץ האגודה לזכויות האזרח)).
- בחלוף כחודש, ביום 5.5.2024, מכוח הוראת השעה, ניתנה הוראת שר התקשורת בעניין
- המשיבה 1. כמצוות החוק, למחרת פנתה המבקשת לבית משפט זה בבקשה לאישור
- הוראת השר. בד בבד, הגישה המשיבה 1 עתירה לבית המשפט העליון, שבדומה לעתירת
- האגודה לזכויות האזרח, ממקדת את מבטה בתקיפה חוקתית של הוראת השעה (וראו:
- בג"ץ 3749/24 AL-Jazeera Satellite network נ' ראש הממשלה (05.05.2024)).
- לפיכך, שני הליכים מתנהלים במקביל. לפני בית המשפט העליון עומדת למבחן שאלת
- חוקתיות החוק. לפני בית משפט זה הועמדה להכרעה שאלת תוקפה של ההחלטה
- הקונקרטית הנוגעת למשיבים (וראו החלטת בית המשפט העליון בבג"ץ האגודה לזכויות
- האזרח, פסקה 1 (5.5.2024)). האבחנה בין ההליכים נטועה בהלכה הפסוקה (ראו: ע"מ
- 2966/19 HUMAN RIGHTS WATCH נ' שר הפנים, פסקה 11 (5.11.2019); ע"א
- 3129/19 זנכלל בע"מ נ' פקיד שומה חיפה, פסקה 78 לפסק הדין של השופט גרוסקופף
- (25.8.2022)).
- בהליך שלפני בית משפט זה נהנה החוק מ"חזקת חוקתיות", שלפיה בית המשפט יוצא
- מנקודת הנחה שהחוק לא נועד לפגוע בעקרונות חוקתיים (וראו: בג"ץ 2605/05 המרכז
- האקדמי למשפט ולעסקים, חטיבת זכויות האדם נ' שר האוצר, פ"ד סג(2) 545, 568
- (2009)). אפנה, אפוא, לבחינת הבקשה הקונקרטית לאישור הוראת שר התקשורת.

הרקע

4. ביום שבת, שבו חל חג שמחת תורה, כ"ב בתשרי התשפ"ד, 07.10.23, הותקפה מדינת
- ישראל במתקפת פתע על-ידי ארגון הטרור חמאס. פעילי חמאס, יחד עם אחרים, פרצו את
- גדר הגבול, כאשר הם חמושים באמצעי לחימה וביצעו מעשי טרור קשים, מזוועים
- ואכזריים. המדובר במעשי טבח. רצח של גברים, נשים, קשישים, ילדים ופעוטות, ישראלים
- וזרים, אזרחיות ואזרחים, חיילות וחיילים ופציעה של רבים נוספים. בנוסף חטפו פעילי
- ארגון הטרור חמאס למעלה מ-240 ישראלים וזרים, גברים, נשים, קשישים, ילדים
- ופעוטות.
- בעטיה של מתקפת הטרור הרצחנית על מדינת ישראל, ועדת השרים לענייני ביטחון לאומי
- (להלן: "ועדת השרים") החליטה על נקיטת פעולות צבאיות משמעותיות, בהתאם לסעיפים
- 40(א) ו-40(א1) לחוק יסוד: הממשלה.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

בצ"א 14866-05-24 מדינת ישראל נ' אל ג'זירה סאטלייט נטוורק ואח'

- 1 מאז פתיחת המלחמה שיגרו ארגוני הטרור ברצועת עזה אלפי רקטות ופצצות מרגמה אל
- 2 עבר מדינת ישראל וגרמו לפגיעות בנפש ולנזקים לרכוש. עד כה נהרגו למעלה מ-1,500
- 3 אזרחים ישראלים וזרים, מתוכם 644 חיילים. מספר הפצועים עולה על 15,000. 124
- 4 חטופים מצויים עדיין בשבי ארגון הטרור. מעל 100,000 מתושבי המדינה המתגוררים
- 5 בדרום הארץ ובצפונה פונו מבתיהם.
- 6 .5. במקביל למלחמה הקשה שנכפתה על מדינת ישראל על ידי ארגון הטרור חמאס מתנהלת
- 7 לחימה מול ארגון הטרור חיזבאללה. בה בעת ארגוני טרור נוספים במזרח התיכון מבצעים
- 8 פעולות איבה נגד מדינת ישראל. על רקע זה מציינת המדינה בבקשתה, כי לעת הזאת
- 9 "החשש להסלמה ביטחונית משמעותית בגזרות אחרות בקרב פעילי ותומכי טרור... שריר
- 10 וקיים".
- 11 .6. סמוך לאחר תחילת המלחמה, ביום 20.10.2023, התקינה הממשלה את תקנות שעת חירום
- 12 (חרבות ברזל) (מניעת פגיעת גוף שידורים זר בביטחון המדינה), התשפ"ד-2023 (להלן:
- 13 "התקנות"). התקנות פקעו בחלוף שלושה חודשים. ביום 02.04.2024 נכנס לתוקף חוק
- 14 מניעת פגיעת גוף שידורים זר בביטחון המדינה (הוראת שעה-חרבות ברזל), התשפ"ד-2024,
- 15 ס"ח 760, אשר מעגן בחקיקה ראשית את ההסדר שהיה קבוע בתקנות, בשינויים מסוימים.
- 16 תוקפה של הוראת השעה הוא לארבעה חודשים, לכל היותר (סעיף 7 לחוק).
- 17 .7. בהוראת השעה נקבע כי מקום בו שוכנע ראש הממשלה שהתכנים המשודרים בערוץ זר
- 18 המשדר בישראל "פוגעים באופן ממשי בביטחון המדינה" רשאי שר התקשורת, בהסכמת
- 19 ראש הממשלה ובאישור ועדת השרים לענייני ביטחון לאומי או הממשלה, להורות על אחד
- 20 או יותר מאלה:
- 21 "(1) להורות לספק תכנים על הפסקת שידור של ערוץ
- 22 כאמור;
- 23 "(2) להורות על סגירת משרדי ערוץ כאמור הנמצאים בשטח
- 24 ישראל;
- 25 "(3) להורות על תפיסת מכשיר המשמש לאספקת תוכני
- 26 הערוץ הזר...";
- 27 "(4) להורות לגורם האחראי על הסרת אתר האינטרנט של
- 28 ערוץ כאמור, אם השרת שעליו אתר האינטרנט מאוחסן
- 29 נמצא בישראל או שהוא בשליטת אדם הנמצא בישראל או
- 30 בשליטת תאגיד הרשום בישראל, או להורות על הגבלת
- 31 גישה לאתר האינטרנט של ערוץ כאמור." (סעיף 2(א)
- 32 לחוק).
- 33

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

בצ"א 14866-05-24 מדינת ישראל נ' אל ג'זירה סאטלייט נטוורק ואח'

8. ביום 05.05.24 ניתנו הוראות שר התקשורת בהתאם לסעיף 2(א) לחוק בעניין המשיבה 1 –
 ערוץ אל-ג'זירה. אל-ג'זירה היא רשת טלוויזיונית לווניית, שמרכזת בדוחה, בירת קטר.
 היא מפעילה ערוצים שונים, ובהם ערוץ חדשותי בשפה הערבית ובשפה האנגלית כמו גם
 אתר אינטרנט חדשותי במספר שפות. כמו כן מפעילה אל-ג'זירה חשבונות בשפה הערבית
 ובשפה האנגלית ברשתות החברתיות כפייסבוק, יוטיוב, X (טוויטר), אינסטגרם ועוד.
 המדובר, אפוא, ברשת בעלת תפוצה רחבה. הוראות שר התקשורת, שניתנו באשר לערוץ,
 הן להפסקת שידורי הערוץ; סגירת משרדיו; תפיסת מכשירים המשמשים לאספקת תכני
 הערוץ; והסרת אתר האינטרנט של הערוץ. זאת, לאחר קבלת הסכמת ראש הממשלה,
 ששוכנע כי תכנים המשודרים בערוץ אל-ג'זירה המשדר בישראל פוגעים באופן ממשי
 בביטחון המדינה; ואישור מליאת הממשלה.
9. הוראת שר התקשורת טענה אישור נשיא בית משפט מחוזי או סגנו (סעיף 5 לחוק). מכאן
 הבאת הבקשה בפניי.

עיקרי טיעוני הצדדים

10. **תמצית טעוני המדינה**
- א. טענת המדינה היא כי "אל-ג'זירה מציגה פרסומים המזדהים עם פעילות ארגון הטרור
 חמאס, לרבות הצגת מתקפות של הארגון כלפי חיילי צה"ל כהצלחות, האדרת פעילות
 האויב, והסתה".
- ב. בבקשתה, **בחלק הגלוי** של ההליך, הפנתה המדינה לשבע דוגמאות, אשר ניתן לחלקן
 לשלוש קטגוריות ואשר המכנה המשותף להן הוא "הזדהות עם ארגון הטרור חמאס,
 ועם פעולותיו". **האחת**, סרטון מפורט המראה טנק מרכבה של ישראל, מתייחס
 בהרחבה לחלקיו השונים, מסביר מהן נקודות התורפה של הטנק וכיצד יש לפגוע בטנק
 ולהשמידו. **השנייה**, כתבות וסרטונים הנותנים במה לארגון הטרור חמאס להציג
 מסרים מאיימים לחיילי צה"ל, לראש ממשלת ישראל, ובכלל זה הצגת סרטון העושה
 שימוש בסמל ה"משולש האדום" המזוהה כסמל ארגון הטרור חמאס ומכונה "משולש
 האימה של אבו עובידה". **השלישית**, סרטונים המציגים את הצלחות ארגון הטרור
 חמאס ובכלל זה תיעוד החדירה לישראל במתקפת 07.10.24, הריגת חיילי צה"ל
 והפצצת טנקים של צה"ל.
- ג. במהלך הדיון, **בחלקו החסוי**, הציגה המדינה חוות-דעת של גורמי הביטחון וחומר
 גולמי המלמד, כך נטען, ששידורי ערוץ אל-ג'זירה פוגעים מגיעה ממשית בביטחון
 המדינה. המדינה ביקשה להטעים כי כל גורמי הביטחון תמכו בהחלטה "גם אם לא

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

בצ"א 14866-05-24 מדינת ישראל נ' אל ג'זירה סאטלייט נטוורק ואח'

- 1 ציינו באופן מפורש... את נושא הפגיעה הממשית בביטחון המדינה". בעקבות הערות
2 בית המשפט מסרה המדינה פרטים נוספים ("פרפרזה") על אודות נתונים שהציגה
3 בדיון החסוי והציגה פירוט נוסף לקו טיעונה. המדינה טענה כי המדובר "בערוץ מוטה
4 שמשדר תכנים שמסיתים לאלימות, מקדם נרטיבים שקריים ויש לו השפעה
5 משמעותית" על חלקים ניכרים בחברה הישראלית והפלסטינית ועל הקהילה האזורית
6 והבין לאומית שצורכת את תכניו. נטען, כי "בין האיומים הביטחוניים שנגזרים
7 מהמשך שידוריו [הם] עידוד לטרור ואלימות נגד ישראלים", בהקשר של המלחמה
8 הקשה המתנהלת בימים אלה. נטען, כי הערוץ "נותן במה לדיסאינפורמציה ותעמולה
9 ומספק פלטפורמה לגורמי הטרור להשתמש בדיווחים מהשטח ללמוד על ההיערכות
10 הצה"לית בשטח, על נקודות התורפה שלה, כשניתן גם להצביע על זהות אינטרסים ועל
11 קשרים בין חמאס לבין אל ג'זירה" וכן על "מעורבות של גורמים מטעם אל ג'זירה
12 בתקיפות טרור" (פרוטוקול מיום 07.05.24, עמ' 6).
- 13 ד. המדינה הוסיפה וציינה, כי בדו"ח פומבי של מכון המחקר ממר"י (דו"ח 1751 מיום
14 06.05.24) באים לידי ביטוי המאפיינים של רשת אל-ג'זירה, שצירופם זה לזה מלמד
15 על הסיכון הממשי לביטחון המדינה. עוד ציינה ב"כ המדינה ש"מידע שהצטבר
16 בחודשים האחרונים... מלמד כי מעורבים בטרור מקרב ערביי ישראל, הושפעו
17 משידורי אל ג'זירה במהלך המלחמה, והצפייה בשידורים הייתה חלק מהמוטיבציה
18 שלהם לקדם פעילות כנגד הביטחון." (פרוטוקול מיום 15.05.24, עמ' 23 שורות 32-33;
19 עמ' 24, שורות 1-2). המדינה הטעימה כי מבלי להיכנס לפרטי הדברים שהוצגו בדיון
20 החסוי "מערכת היחסים... בין החמאס לאל ג'זירה אינה מתמצה לקשרי עיתונות...
21 אלא נושאת גם מאפיינים נוספים החורגים ממערכת היחסים המקובלת בין ערוץ
22 תקשורת לבין מושאי הסיקור שלו" (פרוטוקול מיום 07.05.24, עמ' 13, שורות 14-17).
- 23 ה. בהידרשה לטענת המשיבות שלא קוימה חובת השימוע עובר להוראת שר התקשורת,
24 טענה המדינה כי בעניין דנן אין חובת שימוע. זאת, בשל החשש כי שימוע יסכל את
25 המהלך ואינו עולה בקנה אחד עם "אופי החוק", אשר קובע מנגנון אחר של אישור בית
26 המשפט, לאחר מתן ההוראה. מכל מקום, כך נטען, בעניין הקונקרטי, קדמו להוראות
27 שר התקשורת, פניות של אל-ג'זירה ושל האגודה לזכויות האזרח להימנע מלנקוט
28 צעדים כנגד אל-ג'זירה. טיעונים אלה "היו בפני השרים כאשר קיבלו את ההחלטה".
29 עוד ציינה המדינה, כי הגם שהאפקטיביות של המהלך היא חלקית, מכיוון שניתן
30 להמשיך ולצפות בשידורי הרשת באמצעות VPN ובאמצעים נוספים, יש משמעות
31 להוראת השר הן בהיבט הערכי והן בהיבט המעשי.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

בצ"א 14866-05-24 מדינת ישראל נ' אל ג'זירה סאטלייט נטוורק ואח'

1 כללו של דבר, נטען כי נוכח העובדה שמדינת ישראל מצויה "במצב מלחמה", כאשר
2 בפעילות ערוץ השידור הזר מגולמת פגיעה ממשית בביטחון המדינה, הצעדים שננקטו
3 הם "מחויבי המציאות, ויש להעדיפם על פני הפגיעה בחופש השידור ובחופש השימוש
4 באינטרנט".

5 11. תמצית טיעוני אל-ג'זירה

6 א. ב"כ המשיבים 1 ו-5 טען, כי אל-ג'זירה הוא ערוץ תקשורת רב השפעה, השלישי
7 בגודלו בעולם, עטור פרסים, המהווה מקור מידע רב חשיבות. בפן העובדתי נטען, כי
8 הערוץ מתאפיין בכך שהוא נותן במה וזמן שידור גם לנרטיב הישראלי: החל בהשמעת
9 דברי ראש ממשלת ישראל, שרים ודובר צה"ל במסיבות עיתונאים וכלה בשידור
10 סרטונים שהתקבלו בערוץ מלשכת העיתונות הממשלתית ומדובר צה"ל. נטען כי אל-
11 ג'זירה "מאזנת בין הפרסומים של שני הצדדים".

12 ב. בפן המשפטי נטען כי לא נערך שימוע טרם קבלת ההחלטה על-ידי שר התקשורת,
13 בניגוד לכללי המשפט המנהלי. זאת, הגם שהמשיבים פנו למשרד התקשורת מבעוד
14 מועד, עובר לקבלת החוק (ראו ס' 4 ו-ס' 6). כן נטען, כי החלטת שר התקשורת לא
15 נשענת על תשתית עובדתית מספקת וכי ההחלטה לסגירת הערוץ פוגעת פגיעה קשה
16 בחופש העיתונות וחופש הביטוי ואף בחופש העיסוק. נטען, שהיה על המדינה לבחור
17 אמצעי פוגעני פחות לשם השגת המטרה הביטחונית וכי ההוראה שניתנה מגלמת איזון
18 לא מידתי בין ביטחון המדינה לחופש הביטוי והעיתונות.

19 ג. זאת ועוד, נטען כי נקיטת הליכים נגד ערוץ אל-ג'זירה כחלוף למעלה מחצי שנה מאז
20 פרוץ המלחמה מלמדת שאין המדובר בפגיעה ממשית בביטחון המדינה. מכל מקום,
21 נטען כי ערוץ אל-ג'זירה אינו מסית לאלימות ולטרור שכן הערוץ פועל בהתאם לקוד
22 אתי ומנחה את כתביו "שלא לעשות שימוש בדברי הסתה ו/או אלימות". אשר לטענה
23 שלערוץ קשרים עם ארגון הטרור חמאס נטען, שכמקובל, במסגרת קשרים שמקיימים
24 עיתונאים יש לערוץ מנעד רחב של מקורות, הן ישראלים והן פלסטיניים וכי מקורות
25 אלו מוגנים וחסויים בהתאם לאמנות בינלאומיות. אשר לעיתונאי אל-ג'זירה שהיה
26 מעורב בטרור, נטען כי אף אם מאן דהוא "סרח", הרי המענה היה צריך להיות נקודתי
27 לעניין הכתב הקונקרטי; וכי הטענה בדבר מעורבות כתבי אל-ג'זירה בפיגועים היא
28 "שקר גס והוצאת לשון הרע".

29 ד. אשר לסרטון ההדמיה על טנק המרכבה נטען, כי המדובר בתחקיר שהתפרסם בדומה
30 לתחקירים נוספים לגבי כלי נשק של הצדדים למלחמה כסרטון על כלי טיס ללא טייס
31 או על כיפת ברזל. אשר לטענה בדבר שידורים מהשטח המלמדים על פריסת כוחות

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

בצ"א 14866-05-24 מדינת ישראל נ' אל ג'זירה סאטלייט נטוורק ואח'

1 צה"ל, נטען כי המדובר בטענה "שקרית לחלוטין", וממילא רוב הכתבות ששודרו
2 הועתקו משידורי כלי תקשורת בינלאומיים. עוד נטען, כי מעולם לא ננקט צעד כנגד
3 עיתונאי אל-ג'זירה על-ידי הצנזור או כל גורם אחר, ללמדנו שהצעד שננקט אינו מידתי.

4 12. תמצית טיעוני האגודה לזכויות האזרח

5 א. האגודה לזכויות האזרח ערה לכך, שלערוץ אל-ג'זירה "גם נרטיב פרו-פלסטיני בסיקור
6 המלחמה" וכי מאז תחילת המלחמה הערוץ "שידר גם דיווחים שגויים, אף
7 שערורייתיים... ואולם אלה פורסמו במקביל ברשתות רבות". לפיכך, כך נטען, ניסיון
8 "לצבוע את הערוץ כ'שופר של חמאס' הוא דמגוגי". נטען כי דווקא בתקופת מלחמה,
9 קיימת חשיבות עליונה לשיח חופשי "ולעיתונות שאינה מגויסת רק לנרטיב אחד".

10 ב. נטען, כי הוראת השעה היא בלתי חוקתית, וכי אי חוקתיות זו מחלחלת להחלטת שר
11 התקשורת שגם היא אינה עומדת במבחן החוקיות. עוד נטען, כי הוראת שר התקשורת
12 פוגעת לא רק בזכויות חוקתיות של אל-ג'זירה, אלא בציבור בישראל, ובדגש על הציבור
13 הערבי שצופה בערוץ. הודגש כי חופש העיתונות הוא לא רק של העיתונאי, אלא של
14 הציבור, שזכותו לקבל מידע מגוון. נטען, כי ניתן היה לנקוט אמצעים פוגעניים פחות
15 כגון: הוראת הצנזור לאסור פרסומים ספציפיים או בקשה להסרת פרסומים ספציפיים
16 על-ידי מחלקת הסייבר במשרד המשפטים. נטען, אפוא, שהצעד שננקט הוא גורף.
17 הודגש כי בשנת 2017, בעקבות עתירת האגודה לזכויות האזרח, הוסרו מספר החוקים
18 חיקוקים שאפשרו להטיל מגבלות גורפות על גופי תקשורת בהיותן בלתי חוקתיות
19 ועתה הן שבו "בדלת האחורית" כ"הוראת שעה".

20 ג. עוד נטען, שהתועלת הצפויה מהוראת השעה תהא נמוכה ביותר, שכן עדיין ניתן יהיה
21 להמשיך לצפות בערוץ באמצעים טכנולוגיים שונים. משכך, לשיטת האגודה לזכויות
22 האזרח, לא מתקיים יחס ראוי בין הפגיעה בזכויות לחופש הביטוי וחופש העיתונות,
23 לתוספת הביטחון שתניב הוראת שר התקשורת לביטחון המדינה.

24 ד. מכל מקום נטען, שמכיוון שמדובר בחוק שבבסיסו מאפשר שלילת זכויות אדם ושלילת
25 זכויות חוקתיות, עליו להיות מיושם בצורה צרה ודווקנית. לפיכך, נדרשת מסה
26 קריטית של ראיות, נדרש קשר סיבתי בין התכנים המשודרים לכך שיש פיגועים,
27 ומתבקש הסבר מדוע לא נעשה שימוש בכלים קיימים כסמכויות הצנזור, המשטרה
28 וחוק המאבק בטרור, התשע"ו-2016. עוד נטען, כי על המבקשת היה להראות כיצד
29 השידור במדינת ישראל והשידור למדינת ישראל גורם לפגיעה ממשית בביטחון
30 המדינה. כך, סרטון טנק המרכבה "קשה לצפייה... אין לי שום סניגוריה על הסרטון"
31 ועדיין הסרטון לא שודר מישראל והוראת השר לא מונעת את שידור הסרטון מקטר.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

בצ"א 14866-05-24 מדינת ישראל נ' אל ג'זירה סאטלייט נטוורק ואח'

התשתית הנורמטיבית

1

13. תכלית הוראות החוק היא **מניעתית**. כך גם מלמד שמו של החוק: חוק **מניעת** פגיעת גוף
שידורים זר בביטחון המדינה (הוראת שעה – חרבות ברזל), התשפ"ד-2024. אשר לתשתית
הראייתית הנדרשת, קובעת הוראת השעה כי נדרשת "חוות דעת מקצועית אחת לפחות
מגורמי הביטחון, לרבות בדבר התשתית העובדתית לעניין פגיעה ממשית בביטחון המדינה,
ולאחר שכל גורמי הביטחון התבקשו לתת חוות דעת כזו" (סעיף 2(ב) לחוק). מכל מקום,
הרשות רשאית "להיזקק לראיות אף אם אינן קבילות במשפט" (ראו: סעיף 5(3) להוראת
השעה המחיל, בשינויים המחויבים, בין היתר, את סעיף 8(ד) לחוק סמכויות לשם מניעת
ביצוע עבירות באמצעות אתר אינטרנט, התשע"ז-2017).

בחוק נקבע כי את ההוראה יש להביא "לפני נשיא בית משפט מחוזי או סגנו בהקדם
האפשרי ולא יאוחר מ-24 שעות משעת כניסתה לתוקף", אשר בסמכותו "לשנות אותה או
לקצוב את תקופת תוקפה" (סעיף 5(2) לחוק). אין חולק כי בגדר הסמכות "לשנות" את
ההוראה נתונה לבית המשפט הסמכות לבטל כליל את ההוראה (הודעת המדינה, עמ' 12
לפרוטוקול, שורה 30). המנגנון שנקבע בהוראת השעה קובע, אפוא, כי ההוראה נכנסת
לתוקף עם מסירתה (סעיף 2(ד) להוראת השעה), אך טעונה **אישור** של נשיא בית משפט
מחוזי או סגנו (וראו כותרת השוליים של סעיף 5 להוראת השעה: "**אישור** הוראה לפי
סעיפים 2 ו-3").

14. במודל החקיקתי מצויים, אפוא, חמישה נדבכים עיקריים. ראשית, **דרג קבלת ההחלטה**
הוא הדרג הבכיר ביותר ברשות המבצעת – ראש הממשלה. שנית, נדרש שלפני ראש
הממשלה ולפני שר התקשורת תונח לפחות **חוות דעת מקצועית** אחת של גורמי הביטחון
המלמדת על "פגיעה ממשית בביטחון המדינה" (וזאת לאחר שהייתה פנייה לקבלת חוות
דעת מקצועית מכל גורמי הביטחון). שלישית, על ראש הממשלה **להשתכנע** כי תכני הערוץ
הזר "**פוגעים באופן ממשי בביטחון המדינה**". רביעית, ההוראה הניתנת על-ידי שר
התקשורת (בהסכמת ראש הממשלה) טעונה **אישור** של הממשלה או של ועדת השרים
לענייני ביטחון לאומי. חמישית, ההוראה טעונה **אישור** של נשיא בית משפט מחוזי או סגנו.

ניכר לעין, שהמחוקק היה ער למורכבות הפגיעה בחופש העיתונות ובחופש השימוש
במרשתת, ולו גם לתקופה קצובה, בעיצומה של מלחמה. לפיכך, הוצב מודל חקיקתי לא
שגרתי, המתאפיין בקביעת רף גבוה בכל אחד משלבי ההליך. בעל הסמכות הוא ראש
הרשות המבצעת – ראש הממשלה. התשתית הראייתית הבסיסית הנדרשת היא חוות דעת
מקצועית המצביעה על "**פגיעה ממשית בביטחון המדינה**", דהיינו, המבחן שהוצב שונה
מהמבחנים המקובלים בדברי חקיקה המציבים, ככלל, מבחן הסתברותי (כדוגמת: "**יש**

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

בצ"א 14866-05-24 מדינת ישראל נ' אל ג'זירה סאטלייט נטוורק ואח'

חשש לפגיעה בביטחון המדינה" (סעיף 9(א)(1) לחוק חופש המידע, התשנ"ח-1998); "אם הדבר נראה... דרוש לשם שמירה על ביטחון המדינה..." (סעיף 17 לחוק מבקר המדינה, התשי"ח-1958); "יסוד סביר להניח שטעמי ביטחון המדינה... מחייבים שאדם פלוני יוחזק במעצר" (סעיף 2(א) לחוק סמכויות שעת חירום (מעצרים), התשל"ט-1979); וכיוצא באלה.

אזכיר, שהמבחן שגובש בהלכה הפסוקה לנוסחת האיזון בהתנגשות בין זכות חוקתית מוגנת לבין אינטרס ציבורי הוא שהאינטרס הציבורי גובר "רק במקום בו קיימת הסתברות ראויה – לרוב, 'ודאות קרובה' – לפגיעה ממשית באותו אינטרס ציבורי" (עע"מ 6013/04 מדינת ישראל – משרד התחבורה נ' חברת החדשות הישראלית בע"מ פסקה 11-13 (2.1.2006)). בענייננו המבחן מחמיר יותר. הסמכות קמה מקום בו כבר קיימת בפועל פגיעה ממשית בביטחון המדינה והשימוש בסמכות נועד למנוע פגיעה ממשית נוספת עתידית.

אשר לסמכות האישור המסורה לבית המשפט, זו שונה מהביקורת השיפוטית הקלאסית על החלטה מנהלית. הוראת השעה קובעת, שההוראה שניתנה על-ידי שר התקשורת טעונה אישור, והמדינה היא זו שיוזמת את ההליך ופונה לקבלת האישור, להבדיל מההליך השגרתי, שבו ההוראה משתכללת עם הינתנה על-ידי הרשות המנהלית, והגוף הנפגע יוזם את ההליך בפנייתו לקבלת סעד מבית המשפט. לכך נפקות אופרטיבית, שעליה עמד בית המשפט העליון, בהידרשו לאבחנה בין שתי סמכויות הנתונות לבית המשפט העליון: אישור בחירות להבדיל מערעור בחירות, כדלהלן:

"השוני בין תפקידו של בית המשפט העליון באישור בחירות לבין תפקידו בערעור בחירות מתבטא היטב בהיקף סמכותו של בית המשפט העליון... השוני בין סוגי ההחלטות מתבטא במקרה שבו החלטתה של ועדת הבחירות היא במתחם הסבירות. במצב דברים זה על בית המשפט לדחות את ערעור הבחירות... השאלה שבית המשפט מציג לעצמו בסוג פניות זה הינה, אם רשות שלטונית סבירה הייתה רשאית לקבל החלטה שנתקבלה. אם התשובה היא בחיוב, ידחה בית המשפט את הערעור גם אם הוא עצמו לא היה מקבל אותה. לא כן באשר לאישור הבחירות. בסוג הליך זה – שבו בית המשפט הוא חלק מתהליך שכלול ההחלטה עצמה – על בית המשפט העליון להביע את גישתו שלו... במסגרת איזון זה אל להם [שופטי בית המשפט העליון] להסתפק בכך שהאיזון שוועדת הבחירות עשתה הוא איזון סביר. עליהם לקבוע... כי איזון זה הוא ראוי". (א"ב 11280/02 ועדת הבחירות המרכזית לכנסת השש-עשרה נ' ח"כ טיבי, פ"ד נז(4) 1, 30-31 (2003)).

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

בצ"א 14866-05-24 מדינת ישראל נ' אל ג'זירה סאטלייט נטוורק ואח'

על חופש העיתונות וחופש הביטוי בתקשורת ועל גבולותיו

1

2 15. חופש העיתונות וחופש הביטוי בתקשורת הם מהערכים החשובים והמרכזיים ביותר
3 במדינה דמוקרטית (ראו: בג"ץ 243/62 אולפני הסרטה בישראל בע"מ נ' לוי גרי והמועצה
4 לביקורת סרטים ומחזות, משרד-הפנים, טז 2408, 2415 (1962); בג"ץ 2996/17 ארגון
5 העיתונאים בישראל – הסתדרות העובדים הכללית החדשה נ' ראש
6 הממשלה (23.01.2019), בפסקה 2 לפסק דינה של השופטת ברק-ארז; בג"ץ
7 8884/23 התאחדות עיתונאי חוץ בישראל (FPA) נ' מתאם פעולות הממשלה
8 בשטחים (08.01.2024) פסקה 8)). המדובר בנגזרת מובהקת של חופש הביטוי. עוד בימי
9 ראשית המדינה נאמר כי הזכות לחופש הביטוי היא "זכות עילאית" (בג"ץ 73/53 חברת
10 "קול העם" בע"מ נ' שר הפנים, פ"ד ז 871, 878 (1953) (להלן: "עניין קול העם") והוטעם
11 שחופש הביטוי הוא "ציפור נפשה של הדמוקרטיה" (ע"פ 255/68 מדינת ישראל נ' אברהם
12 בן משה, פ"ד כב(2) 427, 435 (1968)). כבר לפני ארבעה עשורים נאמר כי:

13 "בעידן המודרני קשה לקיים חופש ביטוי בעל משמעות
14 ללא שימוש ברדיו ובטלוויזיה... זכותו של הכלל היא, כי
15 תישמר חירות הביטוי בכלי התקשורת... וכי כלים אלה
16 יופעלו בדרך ובאופן שיש בהם כדי לקיים חירות זו הלכה
17 למעשה. הזכות הנשמרת, כאמור לעיל, היא בעיקרה זכותו
18 של הציבור הרחב, היינו, של המאזינים והצופים, ולא רק
19 של אלו המבקשים לשדר את התכנית... מכאן חובתה של
20 רשות השידור בחברה הדמוקרטית לא רק לשדר חדשות
21 באופן מלא ואובייקטיבי אלא גם ליתן ביטוי לדעות
22 ולהשקפות של זרמי הציבור" (בג"ץ 399/85 חבר הכנסת
23 מאיר כהנא נ' הוועד המנהל של רשות השידור, פ"ד מא(3)
24 255, 270 (1987)).

25 יחד עם זאת, הזכות החוקתית לחופש ביטוי, כשאר הזכויות החוקתיות בישראל איננה
26 מוחלטת, אלא יחסית וניתן להגבילה (בג"ץ 5239/11 אבנרי נ' הכנסת, פסקה 22 לפסק דינו
27 של השופט מלצר (15.04.2015) (להלן: "עניין אבנרי")). מדינת ישראל נאבקת מיום
28 הקמתה בטרור אכזרי. הדמוקרטיה בישראל היא אפוא "דמוקרטיה מתגוננת" (בג"ץ
29 7052/03 עדאלה המרכז המשפטי לזכויות המיעוט הערבי בישראל נ' שר הפנים, סא(2)
30 202, פסקה 82 לפסק דינו של הנשיא ברק (2006) (להלן: "עניין עדאלה"). קיימים מצבים
31 שבהם "החיים בצל הטרור מחייבים את הגורמים המוסמכים בנקיטת צעדים מתאימים.
32 אלה כרוכים, לא אחת... בפגיעה בזכויות יסוד. עם זאת... המאבק בטרור חייב להיעשות
33 במסגרת הדין". (בג"ץ 466/07 ח"כ זהבה גלאון נ' היועץ המשפטי לממשלה, פ"ד סה(2)
34 193, 44 (2012)). לשון אחר: "הדמוקרטיה מכירה בזכות הביטוי וההפגנה של כל אדם בה;
35 היא תעשה את הכל כדי לכבד זכות זו, אך דמוקרטיה לא תאפשר שימוש בזכויות שהיא
36 מעניקה כדי להביא להרס עצמי. דמוקרטיה צריכה להיות סובלנית גם לחסרי הסובלנות,

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

בצ"א 14866-05-24 מדינת ישראל נ' אל ג'זירה סאטלייט נטוורק ואח'

1 אך דמוקרטיה אינה צריכה לאפשר בסובלנותה את עצם חיסולה" (בש"פ 5934/05 **מלכה**
2 **נ' מדינת ישראל**, פ"ד נט(2) 833, 844 (2005)); "חוקה אינה מרשם להתאבדות, וזכויות
3 אזרח אינן במה לכליון לאומי" (ע"ב 2/84 **ניימן נ' יושב ראש ועדת הבחירות המרכזית**
4 **לכנסת האחת-עשרה**, פ"ד לט(2) 311, 225 (1985) (להלן: "**עניין ניימן**")).

5 על גבולותיו של חופש הביטוי בעת מלחמה

6 16. ימי מלחמה משליכים על נקודת האיוון שבין חופש הביטוי לבין ביטחון המדינה. עמד על
7 כך בית המשפט העליון בפרשת **בכרי** :

8 "עתות משבר לאומי ומלחמה עשויות להוליד צורך ממשי
9 בהגבלת חופש ביטוי להגנת הסדר הציבורי"

10 וכן :

11 "עתות חירום של מלחמה או של משבר לאומי מעניקות
12 לאינטרס הציבורי של שמירה על שלום הציבור משקל רב
13 יותר בעומדו כנגד חופש הביטוי... אולם גם בנסיבות אלה
14 על הגבלת חירות הביטוי להיות מידתית, ולא לעלות על
15 המידה ההכרחית להשגת התכלית האחרת" (בג"ץ 316/03
16 **בכרי נ' המועצה לביקורת סרטים**, פסקה 15 לפסק דינה
17 של השופטת פרוקצ'יה (11.11.03)).

18 ולאחרונה :

19 "אין צורך להכביר במילים על אודות מעמד הבכורה של
20 חופש העיתונות וזכות הציבור לדעת במדינה דמוקרטית,
21 ועל החשיבות הרבה לאפשר את מימושן של זכויות אלה
22 וזאת אף ביתר שאת בעתות חירום ומלחמה... העתירה
23 אכן מעלה טענות חשובות ביחס לפגיעה בחופש הביטוי
24 ובחופש העיתונות, ובזכויות הנגזרות מהם. עם זאת, כידוע
25 אין מדובר בזכויות מוחלטות, והן עשויות לסגת מפני
26 זכויות ואינטרסים אחרים... נכון לעת הזו, ובהתאם למצב
27 הביטחוני במועד הגשת העתירה ומתן פסק דין זה, יש
28 בטעמים אלה כדי להצדיק הגבלה מסוימת על חופש
29 העיתונות" (בג"ץ 8884/23 **התאחדות עיתונאי חוץ בישראל**
30 **FPA נ' מתאם הפעולות בשטחים**, פסקאות 8 ו-9
31 ((8.1.2024)).

32 17. מדינת ישראל מצויה בעיצומה של מלחמה קשה שנכפתה עליה על-ידי ארגון טרור רצחני.
33 על רקע משקלם הגובר של אמצעי התקשורת הדיגיטליים, המתח בין חופש הביטוי לבין
34 ביטחון המדינה, בעת מלחמה, מציב דילמות מורכבות יותר. דילמות אלה אינן רק נחלתה
35 של מדינת ישראל. אכן, יכולת הלמידה מהמשפט המשווה מוגבלת בשל מצבה הייחודי של

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

בצ"א 14866-05-24 מדינת ישראל נ' אל ג'זירה סאטלייט נטוורק ואח'

- 1 מדינת ישראל (השוו': (בש"פ 3513/95 רב"ט שרגאי נ' התובע הצבאי, פ"ד נא(2) 686, 689
2 (1997)). עם זאת, הרחבת נקודת המבט מועילה להבנת מורכבות הנושא. כך, למשל, לפני
3 כשני עשורים, בפרשת בכרי הנזכרת לעיל, עמד בית המשפט העליון על הסטת נקודת האזון
4 בין ערכי חופש הביטוי לשיקולי ביטחון המדינה בשעת מלחמה ועל המבחנים לכך בארצות-
5 הברית ובאנגליה.
- 6 18. לא מכבר, מדינות האיחוד האירופי נדרשו להתמודד עם הקשיים שמעוררת חשיפה
7 לתקשורת עוינת בשעת מלחמה. המדובר בהחלטות בנוגע לערוץ RT הרוסי בזמן מלחמת
8 רוסיה-אוקראינה. בית הדין הכללי של האיחוד האירופי (General Court (EGC) בפסק
9 הדין (RT France v Council (ECLI:EU:T:2022:483), Case T-125/22, (להלן: EGC
10 RT France) אישר את ההחלטה של מועצת האיחוד האירופי לאסור על שידורי כלי
11 תקשורת רוסיים המופיעים בנספח להחלטה. החלטת האיחוד האירופי אסרה על שישה
12 כלי תקשורת רוסיים, לרבות RT France, להפיץ "כל תוכן" לרבות באמצעות כבלים, לוויין,
13 ספקי שירותי אינטרנט או פלטפורמות שיתוף סרטונים (Council Decision (CFSP)
14 (2022/351). זאת, בהתבסס על היעדים בסעיף 29 של ה-TEU (Treaty on EU) וסעיף 215
15 של ה-TFEU (Treaty on the Functioning of the EU).
- 16 נקבע בהחלטה כי הממשל הרוסי השתמש ב"תעמולה מתמשכת ומתואמת" תוך עיוות
17 ותמרון עובדות בצורה חמורה. זאת כדי להצדיק את התוקפנות של רוסיה נגד אוקראינה,
18 באמצעות כלי התקשורת הללו, שהם חיוניים בהמשך התוקפנות נגד אוקראינה ואף
19 מערערים את היציבות של המדינות השכנות לה. יצוין כי פעילות הערוץ הייתה משמעותית
20 במיוחד בתקופות של בחירות וכנגד מפלגות פוליטיות או גופים שלטוניים. פעולות אלו
21 סווגו כאיום משמעותי וישיר על הסדר והביטחון הציבורי של האיחוד האירופי. כך נקבע,
22 כי ההחלטה להגביל את השידורים היא "הכרחית" ונובעת מזכויות היסוד והחרויות
23 המוכרות במגילת זכויות היסוד של האיחוד האירופי (Charter of Fundamental Rights)
24 ובפרט חופש הביטוי והמידע (סעיף 11 למגילה) (סעיפים 6-10 להחלטה).
- 25 בפסק דינו, במסגרתו נתבקשה ביטולה של ההחלטה, בית הדין הכללי של האיחוד האירופי
26 עמד על כך שחופש הביטוי הוא אמנם אחת מהחרויות הבסיסיות ביותר, אך אינו
27 אבסולוטי, וניתן להגבילו במשורה ובצורה מוקפדת ביותר. זאת ועוד, חופש הביטוי קיים
28 בכפוף לכך שהערוצים והעיתונאים פועלים בתום לב, על בסיס עובדתי ומספקים מידע
29 "אמין ומדויק" בהתאם לעקרונות הבסיסיים של עיתונות אחראית (ראו פסקה 136-137 לפסק
30 הדין). על מנת שההגבלה על חופש הביטוי, כזכות יסוד, תעמוד בדרישות הדין עליה לעמוד
31 בארבעה קריטריונים – עליה להיות מבוססת על חוק, עליה לכבד את מהות הזכות, עליה

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

בצ"א 14866-05-24 מדינת ישראל נ' אל ג'זירה סאטלייט נטוורק ואח'

1 לעמוד בתכלית ראויה של "אינטרס כללי" המוכר ככזה על ידי האיחוד האירופי ועליה
2 להיות מידתית (ראו פסקה 145). בית הדין בחן את כלל התנאים הנדרשים, על יסוד
3 התשתית העובדתית והראיות הקונקרטיות שהונחו לפניו (פסקאות 177-185 לפסק הדין),
4 כמו גם את מהות האיסור אשר לא פגע בחופש הביטוי ובחופש התקשורת באופן מהותי,
5 שכן הערוצים יכולים לקיים פעילויות עיתונאיות אחרות כגון מחקר וראיונות וכי הם
6 חופשיים לשדר מחוץ לאיחוד האירופי (פסקה 156 לפסק הדין). בסופו של יום קבע בית
7 הדין, כי בבחינת האינטרסים הנוגדים, החסרונות שבאיסור שידור זמני אינם לא מידתיים
8 אל מול הערכים והאינטרסים הכלליים:

9 "As regards the strictly proportionate nature of the
10 restrictive measures at issue, the weighing up of the
11 competing interests shows that the disadvantages
12 entailed in the temporary prohibition on the
13 broadcasting of content are not disproportionate to
14 the objectives pursued, which in turn correspond to
15 objectives of general interest (see paragraphs 160 to
16 165 above)." (EGC RT France, 201)

17 לבסוף נקבע כי בשקלול כלל הנתונים:

18 "The foregoing considerations suffice, taking
19 account of all of the circumstances set out above
20 and, in particular, of the extraordinary context of
21 the present case, to establish that the limitations on
22 the applicant's freedom of expression which the
23 restrictive measures at issue are liable to entail are
24 proportionate, in that they are appropriate and
25 necessary, to the aims pursued." (EGC RT France,
26 213).

27 על כן התביעה נדחתה. ערעור מאוחר יותר לבית הדין האירופי לצדק נמשך על ידי
28 המערער (Order – 28/07/2023 – RT France v Council Case C-620/22 P).

29 19. העניין שלפנינו שונה במספר היבטים משמעותיים. נעמוד בתמצית על שלושה מהם. אף על
30 פי כן, ניתן ללמוד מהפרשה האמורה על הגישה שהנחתה את בית הדין בשאלה הקונקרטית
31 שניצבה לפניו, ולו על דרך קל וחומר. ראשית, ההחלטה של מועצת האיחוד האירופי נגעה
32 קונקרטית לערוץ מסוים, ואינה הוראת שעה כללית המקנה סמכויות לרשות המבצעת
33 כבענייננו. אבחנה זו היא בעלת משמעות לבחינה החוקתית של הוראת השעה, להבדיל
34 מיישומה, העומדת למבחן בהליך זה. שנית, בפרשה שעמדה למבחן לפני בית הדין של

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

בצ"א 14866-05-24 מדינת ישראל נ' אל ג'זירה סאטלייט נטוורק ואח'

1 האיחוד האירופי, האיום המרכזי לא היה פגיעה ממשית בביטחון המדינה, בעיצומה של
2 מלחמה בה נתונה המדינה. דובר באיום על הסדר הציבורי והביטחון הכללי של האיחוד
3 וערעור היציבות האזורית. המטרה המרכזית של חסימת הערוץ הייתה למנוע את המשך
4 האיום על הסדר והביטחון הציבורי של האיחוד והפעלת לחץ מרבי על הרשויות הרוסיות
5 לסיים את התוקפנות הצבאית נגד אוקראינה, מטרות אשר מבוססות על עקרונות האיחוד
6 האירופי והמשפט הבינלאומי. זאת, להבדיל מהפרשה דנן, שבה נטען לפגיעה ממשית
7 בביטחון המדינה, פשוטו כמשמעו.

8 שוני מהותי נוסף בין המקרה של RT לבין עניינו נוגע לכך שבהחלטתו, בית הדין התעכב
9 על תפקידו המרכזי והמשפיע של המשטר הרוסי על הערוצים (ראו פסקאות 172-174).
10 האו"ם, האיחוד האירופי ומדינות נוספות נקטו צעדים רבים במסגרת המשפט הבינלאומי
11 כנגד רוסיה בשל מעשי התוקפנות שלה במלחמה המתמשכת, ועל-כן צעד זה נתפס בעיני
12 בית הדין כחלק מהמדיניות שננקטה כלפי המדינה התוקפנית (ראו פסקה 198). לעומת
13 זאת, בעניינו טענות המדינה וראיותיה הופנו אך ורק כנגד הערוץ אל-ג'זירה.

14 עניין אל-ג'זירה – התשתית העובדתית

15 20. מקום שהחלטת הרשות המנהלית עשויה לפגוע בזכויות יסוד, עליה להישען על ראיות
16 משכנעות ברורות וחד משמעיות (ראו בג"ץ 6051/95 רקנט נ' בית-הדין הארצי לעבודה,
17 פ"ד נא(3) 289, 351-352 (1997); בג"ץ 3379/03 מוסטקי נ' פרקליטות המדינה, פ"ד נח(3)
18 865, 899 (2004); בג"ץ 5376/16 אבו חדיר נ' שר הביטחון, פסקה ל"ד (04.07.2017)).

19 21. בעניינו ההוראה פוגעת בזכות לחופש הביטוי ולחופש העיתונות ולפיכך תנאי לקבלתה הוא
20 קיומן של ראיות בעלות עוצמה: משכנעות, ברורות וחד משמעיות לכך שהתכנים
21 המשודרים פוגעים באופן ממשי בביטחון המדינה. הוראת השעה קובעת כי תנאי נדרש
22 לקבלת ההחלטה הוא חוות דעת של אחד מגורמי הביטחון בדבר קיומה של פגיעה ממשית
23 בביטחון המדינה. תנאי זה הוא תנאי הכרחי, אך לא תנאי מספיק. על הגורמים מקבלי
24 ההחלטה להשתכנע כי אכן תכני ערוץ התקשורת פוגעים בפגיעה ממשית בביטחון המדינה.

25 22. בחנתי את שלוש חוות הדעת של גורמי הביטחון שהוצגו בדיון החסוי במעמד צד אחד
26 (ב/ת/2, ב/ת/12 וב/ת/11). לאחר מכן עיינתי, ושבתי ועיינתי, בחומר הגולמי שהוצג לפניי
27 על-ידי גורמי הביטחון (ב/ת/3-ב/ת/10, ב/ת/13 ו-ב/ת/14). למותר לציין, כי אופיו של
28 ההליך מחייב הקפדת יתר מצד בית המשפט ובחינה זהירה של החומר הגולמי. במהלך
29 הדיון החסוי הצגתי שאלות לגורמי הביטחון וקיבלתי הבהרות, הן לחוות הדעת והן
30 לראיות שהציגו לפניי. יצוין, כי הנתונים מבוססים, בין היתר, על מקורות מידע שאיכותם
31 גבוהה והם כוללים פרטים שהצטברו, בין היתר, בתקופה האחרונה.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

בצ"א 14866-05-24 מדינת ישראל נ' אל ג'זירה סאטלייט נטוורק ואח'

- 1 כך, בדיון החסוי הוצג לפניי מקבץ מסמכים שסומן ב/ת/13. התמונה העולה מהמסמכים
- 2 מצביעה באופן מובהק בראיות משכנעות, ברורות וחד משמעיות על אודות הקשר ההדוק,
- 3 לאורך זמן, בין ארגון הטרור חמאס לבין ערוץ התקשורת אל-ג'זירה, תוך שארגון הטרור
- 4 מקדם את מטרותיו, באמצעות הערוץ. מאפיינים אלה רחוקים כמזרח מן המערב
- 5 מהמטרות המקובלות ומהקשרים המקובלים בין ערוץ תקשורת למושאי התקשורת. מטבע
- 6 הדברים לא אוכל להרחיב את היריעה בפרטי הדברים. אפנה לעניין זה ל-ב/ת/3; ב/ת/13
- 7 מסמך 1; ב/ת/13 מסמך 3; ב/ת/13 מסמך 4; ב/ת/13 מסמך 7.
- 8 לא זו, אף זו. הוצג נתון המצביע על מקומו של ערוץ אל-ג'זירה, בראיית חמאס, בהיבטי
- 9 הסתה מובהקים (ב/ת/13 – מסמך 3). בנוסף, הופניתי לכך, שהערוץ מתאר "בזמן אמת"
- 10 את מיקום כוחות צה"ל, אשר מטבע הדברים, מסכן את חיילי צה"ל, פשוטו כמשמעו
- 11 (ב/ת/3, עמוד 6; ב/ת/14). ביטוי לנרטיב שמדריך את ערוץ אל-ג'זירה ואשר בא לידי ביטוי
- 12 בשידוריו הוא הקרנת סרטון בערוץ ובו הדרכה כיצד לפגוע בטנק ישראלי. צפיתי בסרטון.
- 13 המדובר בהדרכה, שתכליתה פגיעה בכוחות צה"ל בעת מלחמה, שמשמעותה פגיעה ממשית
- 14 בביטחון המדינה. אני דוחה את טענת ב"כ המשיבה 1 כי המדובר בסרטון תמים, שנועד אך
- 15 ורק להציג את יכולות הטנק, בדומה לסרטונים דומים שהוצגו ברשת על אודות אמצעי
- 16 לחימה של הצדדים ככלי טיס בלתי מאוישים או כיפת ברזל. הסרטון מצביע על נקודות
- 17 התורפה של הטנק ומסביר כיצד יש לפגוע בטנק ולהשמידו. בדקה 19: 3 לסרטון נאמר כך
- 18 (תרגום לעברית מהשפה הערבית): "...יש לו נקודות תורפה שכלים פשוטים יכולים לגרום
- 19 לו נזק או להשמידו. אבל כיצד ניתן לעשות זאת? בואו נתבונן תחילה באופן המיגון שלו".
- 20 לאחר תיאור מרכיבי ההגנה של הטנק, מוסבר כיצד בכוחה של רקטת RPG ("יאסין")
- 21 לחדור את "שלוש שכבות ההגנה" של הטנק ו"לוודא את ההשמדה" (דקות 34: 4-38: 6).
- 22 23. כללו של דבר, התמונה הכוללת המתקבלת לא מותירה מקום לספק על אודות אופי מערכת
- 23 היחסים הנמשכת שבין ערוץ אל-ג'זירה לבין ארגון הטרור ובכך שתכנים המשודרים בו
- 24 משרתים את ארגון הטרור חמאס ומצויה בהם פגיעה משמעותית בביטחון המדינה,
- 25 הנתונה במלחמה קשה בארגון הטרור.
- 26 24. על רקע התשתית העובדתית האמורה נמקד מבטנו בשתי השאלות הנוספות הצריכות
- 27 הכרעה. האחת, שאלת קיומה של חובת שימוע והשלכות אי-קיומה, ככל שקיימת חובה,
- 28 כאמור. השנייה, האם כל אחת מההוראות שניתנו על-ידי שר התקשורת בעניין ערוץ אל-
- 29 ג'זירה עונה על דרישת המידתיות.
- 30
- 31

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

בצ"א 14866-05-24 מדינת ישראל נ' אל ג'זירה סאטלייט נטוורק ואח'

על חובת השימוע

1

2 25. כלל יסוד הוא, שטרם קבלת החלטה סופית הפוגעת באינטרס ישיר, שומה על רשות
3 שלטונית ליתן לנפגע הזדמנות נאותה להשמיע את טענותיו בפניה, בלב פתוח ובנפש חפצה.
4 חובה זו היא חלק מכללי הצדק הטבעי שחלים על רשויות השלטון והיא נגזרת מעיקרון
5 ההגינות המנהלית (יצחק זמיר, **הסמכות המנהלית**, כרך ב – ההליך המנהלי, 1147 (2011)
6 (להלן: "**זמיר, ההליך המנהלי**")). דין הוא כי חובת השימוע חלה גם ללא הוראת חוק
7 שקובעת כי על הרשות לקיימה, וכדי שתפסור עצמה הרשות מחובה זו עליה להפנות
8 להוראת חוק מפורשת (בג"ץ 531/79 **סיעת הליכוד בעיריית פתח תקווה נ' מועצת עיריית**
9 **פתח תקווה**, פ"ד לד(2) 566, 574 (1980); בג"ץ 8871/17 **מיכאל פואה נ' ניצב יורם הלוי**,
10 **מפקד מחוז ירושלים**, פסקה 17 לפסק דינו של השופט מינץ (14.12.2017)). יחד עם זאת,
11 איזון האינטרסים הנוגדים עשוי לפטור את הרשות מחובת השימוע קודם לקבלת ההחלטה
12 או לאפשר שימוע באורח חלקי בלבד. עמד על כך פרופ' יצחק זמיר: "כך למשל אפשר
13 ששיקולים של ביטחון המדינה מונעים שימוע מלא, אך עדיין מאפשרים שימוע חלקי או,
14 אם הם מונעים שימוע לפני קבלת החלטה, הם אינם פוטרים מחובת השימוע לאחר קבלת
15 ההחלטה" (זמיר, **ההליך המנהלי**, 1166-1167). בעניינינו הוראת השעה אינה פוטרת
16 מהחובה לקיים שימוע ולמעשה "שותקת" בנושא זה. לכך מתווספת העובדה, שבעניין
17 **הקונקרטי** לא דובר במהלך שהצלחתו הייתה מושתתת על הפתעה. נהפוך הוא. המשיבה 1
18 ביקשה מבעוד מועד לעדכנה בטרם תתקבל כל החלטה באשר אליה. במענה לפנייה ציינה
19 היועצת המשפטית למשרד התקשורת כי בטרם תתקבל החלטה יבחנו גם היבטים הנוגעים
20 לזכות הטיעון (ראו בס/4, בס/5, בס/6).

21 26. לטענת ב"כ המבקשת אופי הוראת השעה אינו מחייב קיום שימוע טרם קבלת ההחלטה,
22 וכי הדבר עלול היה לסכל את ביצועה. זאת, לפי שהמשיבים יכולים היו להיערך לצו
23 ולהעלים ציוד או אמצעי שידור שונים. זאת ועוד, לשיטת המבקשת, מנגנון הביקורת
24 השיפוטית בחוק מהווה חלופה לעריכת השימוע. המדינה הפנתה לשלושה דברי חקיקה,
25 שיפורטו להלן, המציגים – כך נטען – מודל דומה. ייאמר מיד, ששלוש הדוגמאות, שאליהן
26 הפנתה המדינה בטיעונה, שונות באופן מהותי מעניינינו. בחוק הגבלת שימוש במקום לשם
27 מניעת ביצוע עבירות, התשס"ה-2005 ובחוק המאבק בטרור, התשע"ו-2016 נקבעו הוראות
28 בעניין שימוע ולפיכך המדובר במודל משפטי שונה. אשר לחוק סמכויות לשם מניעת ביצוע
29 עבירות באמצעות אתר אינטרנט, התשע"ז-2017 (להלן "**חוק האינטרנט**"). החוק מעניק
30 סמכות להגבלת צו גישה לאתר אינטרנט לשופט בית משפט מחוזי, שהוסמך לכך על-ידי
31 נשיא בית המשפט. לשון אחר, חוק האינטרנט כלל לא מסמיך גורם מנהלי לקבל החלטה
32 בדבר סגירת אתר אינטרנט. אף הטענה לחשש מסיכול הביצוע אינה בעלת משקל נכבד

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

בצ"א 14866-05-24 מדינת ישראל נ' אל ג'זירה סאטלייט נטוורק ואח'

1 **בעניין הקונקרטי.** כמובא לעיל, זה מכבר העריכה המשיבה 1 כי בדעת המבקשת לנקוט
2 צעדים לסגירת הערוץ. לפיכך, פנתה למבקשת בנושא זה עוד ביום 22.10.23. ברי כי לרשות
3 המשיבה 1 עמד פרק זמן ממושך ביותר להיערך להוראה כזו או אחרת מטעם המבקשת.

4 נוכח האמור, לאחר שמיעת טיעוני הצדדים, על רקע **נסיבות העניין הקונקרטי**, המלצת
5 למדינה לקיים שימוע מאוחר. כמובא בפתח הדברים, המדינה קיבלה את המלצת בית
6 המשפט. הוחל בהליך של שימוע מאוחר. הובא בפניי כי גורמי הביטחון נותרו דבקים בחוות
7 הדעת שניתנו על-ידם. אף שר התקשורת לא שינה מעמדתו. ברם, ההליך לא הושלם, שכן
8 חרף פרק הזמן המשמעותי שחלף (20 ימים ממועד השלמת הדיון בפני בית המשפט, ו-13
9 ימים ממועד השימוע), הדברים טרם הובאו לבחינת ראש הממשלה, שעליו "להשתכנע"
10 בנחיצות ההוראות ובפני הממשלה. אין צריך להכביר מילים, שכאשר מדובר בשימוע
11 מאוחר, קיימת חשיבות רבה להשלמת ההליך במהירות, על-מנת שהביקורת השיפוטית לא
12 תתייטר. נוכח הודעת המדינה כי הבאת הדברים בפני ראש הממשלה והממשלה "אינו צפוי
13 להסתיים בימים הקרובים" (הודעה מיום 02.06.24) לא נותר אלא להכריע על יסוד המצב
14 העובדתי והמשפטי הקיים.

15 בנסיבות **העניין הקונקרטי** העובדה שלא קיים שימוע מראש מהווה פגם. הליכי השימוע
16 המאוחר לא ריפאו את הפגם, ולו משום שהליך השימוע המאוחר לא הושלם. בהידרש
17 לנפקות הפגם המנהלי בהליך קבלת ההחלטה, הנני נותן דעתי לכך, שבנדון כאן עומד על
18 הפרק אינטרס ציבורי ראשון במעלה של ביטחון המדינה (וראו: זמיר, **ההליך המנהלי**,
19 1191-1192). כך שמתבקשת החלת דוקטרינת "הבטלות היחסית" (או "התוצאה
20 היחסית"). בנסיבות העניין, נוכח עוצמתו של האינטרס הציבורי, הנוגע לפגיעה ממשית
21 ביטחון המדינה (כעולה מהמפורט בפסקאות 22-23 לעיל) – ככל שההוראות תעמודנה
22 במבחן המידתיות – השלכות הפגם תהיינה לעניין משך תוקפן של הוראות שר התקשורת,
23 **אשר תועמדנה על תקופה של 35 יום.**

24 נפנה אפוא לבחינה אם בפן המהותי עומדות הוראות שר התקשורת במבחן המידתיות.

25 **מידתיות ההחלטה**

26 27. בבוא בית המשפט לבחון את מידתיות ההחלטה המנהלית, יש לבחון את האיזון בין
27 המטרה שעמדה בבסיס ההחלטה והאמצעי שנבחר להגשמתה באמצעות שלושת מבחני
28 המשנה: מבחן הקשר הרציונלי בין האמצעי לתכלית שהאמצעי נועד להגשים; מבחן
29 האמצעי שפגיעתו בזכויות פחותה; ומבחן המידתיות במובנו הצר, שבגדרו נבחן אם
30 הפגיעה מההחלטה עומדת ביחס ראוי לתועלת שצפויה ממנה, בראי הפגיעה בזכויות (ראו:

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

בצ"א 14866-05-24 מדינת ישראל נ' אל ג'זירה סאטלייט נטוורק ואח'

1 בג"ץ 2056/04 מועצת הכפר בית סוריק נ' ממשלת ישראל, פ"ד נח(5) 807, 840 (2004);
2 עע"מ 7659/22 רובינשטיין נ' קוניק, ראש עיריית גבעתיים, פסקה 35 (21.12.23).

3 קשר רציונלי

4 28. האמצעי אשר הרשות נוקטת צריך לתרום להגשמת התכלית שאותה מבקשים להשיג.
5 האמצעי צריך אפוא להוביל באופן רציונלי להגשמת המטרה (ראו: בג"ץ 8010/16 ברזון נ'
6 מדינת ישראל, פסקה 77 לפסק דינו של המשנה לנשיאה מלצר (12.7.21)). התכלית שאותה
7 מבקשות הראות שר התקשורת להשיג היא מניעת פגיעה באופן ממשי בביטחונה של
8 המדינה בעיצומה של מלחמה. זאת, לאחר שראש הממשלה השתכנע שתכני השידור באל-
9 ג'זירה פוגעים פגיעה ממשית בביטחון המדינה, והדבר אושר בהחלטת הממשלה. נתתי
10 דעתי לכל אחד מארבעת הצעדים שננקטו מכוח סעיף 2(א) לחוק וכל אחד מהם עונה על
11 מבחן הקשר הרציונלי. הצעדים שננקטו בהתאם לסעיף 2(א) להוראת השעה מצמצמים
12 באופן משמעותי את אפשרות הצפייה בערוץ אל-ג'זירה בישראל (הסרת אתר האינטרנט)
13 ומונעים יצירת תכני שידור בישראל (תפיסת מכשירים, סגירת המשרד ומניעת שידורים
14 מישראל). כלל האמצעים מגשימים, גם אם לא באופן מלא, את התכלית שלשמה נקבעו.
15 אכן, אין המדובר במניעה מוחלטת, שכן ניתן יהיה להמשיך ולצפות בערוץ בטכנולוגיות
16 שונות כ-VPN. אולם, הדבר אינו גורע מכך, שהתקיים המבחן הרציונלי. כידוע, "אין
17 דרישה כי האמצעי שנבחר יגשים את המטרה במלואה... נדרש... כי האמצעי... יקדם
18 'במידה מספקת' את התכלית שבדינה נפגעה הזכות החוקתית" (אהרן ברק **מידתיות**
19 **במשפט** 377 (2010); כן ראו: בג"ץ 3390/16 עדאלה – המרכז המשפטי לזכויות המיעוט
20 **הערבי בישראל נ' הכנסת**, פסקה 26 לפסק דינו של השופט (כתוארו אז) פוגלמן (3.7.2018)).

21 האמצעי שפגיעתו פחותה

22 29. במסגרת מבחן משנה זה בית המשפט בוחן האם בחרה הרשות באמצעי שפגיעתו בזכויות
23 האדם היא הפחותה ביותר. ברם, "...כאשר אין להשיג את התכלית הראויה, אלא באמצעי
24 שפגיעתו קשה יותר, אין מנוס מבחירה זו" (יצחק זמיר, **הסמכות המנהלית**, כרך ה – עילות
25 הביקורת המשפטית, בעמ' 3893-3894 (2020)); ראו גם בג"ץ 2651/09 **האגודה לזכויות**
26 **האזרח בישראל נ' שר הפנים**, פסקה 18 לפסק דינה של השופטת (כתוארה אז) נאור
27 (15.06.11).

28 30. המבקשת נקטה אמצעים גורפים. המדובר באיסור גורף על שידורי אל-ג'זירה בישראל,
29 סגירת משרדי הערוץ והחרמת ציוד המשמש לשידורים של הערוץ לצד מניעת גישה
30 באמצעות האינטרנט לאתרי הערוץ. כבר נאמר כי:

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

בצ"א 24-05-14866 מדינת ישראל נ' אל ג'זירה סאטלייט נטוורק ואח'

- 1 "דרך כלל, נקיטתו של אמצעי גורף היא 'חשודה' מן
2 הבחינה החוקתית. צעדים מוחלטים דורשים, אף יותר מן
3 הרגיל, הנמקה מבוססת שבכוחה לשכנע בדבר הצידוק
4 שבנקיטתם. זאת, בשל הסתירה המובנית בין פעולה
5 באורח גורף לבין הגנה על זכויות" (בג"ץ 2150/07 **ראש**
6 **מועצת הכפר בית סירא נ' שר הביטחון**, פסקה 5 לפסק
7 דינו של השופט אי' לוי (2009).
- 8 31. המשיבה 1 והמשיבה 11 היפנו בטיעוןן לשלושה מסלולים עיקריים, המקנים סמכויות
9 לרשויות המדינה לפי הדין הקיים. נטען, כי די בסמכויות אלה כדי ליתן מענה לטענה בדבר
10 פגיעה ממשית בביטחון המדינה, וכי מסלולים אלה מהווים אמצעים שפגיעתם פחותה.
11 המדובר בסמכויות מניעה של הצנזור; סמכויות ענישה; וסמכויות הנתונות בידי מחלקת
12 סייבר במשרד המשפטים. נמקד מבטנו בסמכויות אלה.
- 13 32. **סמכויות הצנזור** – חלק ח' בתקנות ההגנה (שעת-חירום), 1945 (להלן: "סמכויות הצנזור")
14 מסמיך את הצנזור לאסור פרסומים ספציפיים אשר יש בהם לפגוע בביטחון המדינה או
15 שלום הציבור (תקנה 188) (לתקנות) וכן סמכות לדרוש להעביר לאישורו פרסומים עובר
16 לפרסומם (תקנה 97 לתקנות).
- 17 ברם, כנטען על-ידי המדינה סמכות זו אינה אפקטיבית לענייננו. ראשית, משום שסמכות
18 הצנזור היא טריטוריאלית (השוו: בש"פ 5379/02 **מקסימוב נ' מדינת ישראל**, פ"ד נו(5)
19 178, 182-181 (2002); בג"ץ 2612/94 **שאער נ' מפקד כוחות צה"ל באזור יהודה ושומרון**,
20 פ"ד מח(3) 675, 680 (1994), ואילו שידורי אל-ג'זירה נעשים בעיקרם מחוץ לגבולות
21 המדינה. שנית, סמכויות אלה אינן מתאימות להקפדה הנדרשת בעיצומה של מלחמה. זאת,
22 במיוחד, כאשר הערוץ כלל לא מגיש לצנזור לבדיקה מוקדמת תכני שידור הנוגעים לביטחון
23 המדינה (וראו: סעיף 2 לצו שעת חירום (הגשת דברי דפוס ופרסומים לביקורת מוקדמת
24 ואיסור דפוס ופרסום), תשמ"ט-1988; ופרוטוקול הדיון מיום 15.5.24, עמ' 21, שורות 19-
25 18).
- 26 33. **נקיטת הליכים פליליים** – בהקשר זה נטען כי לצנזור סמכויות ענישה "הן כלפי עיתונאים
27 או כלי תקשורת שלא הגישו חומרים לבדיקה ואישור מוקדם, והן כלפי אלו שפרסמו
28 חומרים שהצנזור קבע שהם אסורים לפרסום... בנוסף, לצנזור הצבאי כלים משפטיים
29 נוספים... הכוללים צווי איסור פרסום, ועבירות פליליות של מסירת מידע בעל אופי
30 בטחוני..." (סעיף 64 לבקשת ההצטרפות להליך של האגודה לזכויות האזרח).
- 31 ברם, ההליך הפלילי היפה לימים כתיקונם אינו נותן מענה לסיקור עיתונאי המשודר
32 ישירות מהשטח בשעת מלחמה, הפוגע פגיעה משמעותית בביטחון המדינה ואשר לו
33 השלכות **מידיות**. אכן, צעד גורף זה הוא צעד חריף. עמדתי לעיל על הקשיים הלא מבוטלים
34 שמעוררת הפגיעה הגורפת בחופש הביטוי, אך זו נועדה **למנוע** פגיעה ממשית בביטחון

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

בצ"א 14866-05-24 מדינת ישראל נ' אל ג'זירה סאטלייט נטוורק ואח'

1 המדינה בעיצומם של ימי המלחמה. אכן, מיתרונותיו של ההליך הפלילי בכך, שלצד
2 הסנקציה העונשית לאחר מעשה, נגזרת ממנו גם משמעות מרתיעה לעתיד לבוא. ברם,
3 מקובלת עלי טענת המדינה, שכאשר מדובר בתכנים המשודרים בשעת מלחמה, ככל שיש
4 בהם פגיעה משמעותית בביטחון המדינה, אין בהליך הפלילי, המופעל לאחר מעשה, כדי
5 ליתן מענה מספק.

6 34. סמכויות מחלקת הסייבר בפרקליטות המדינה – פניות מחלקת הסייבר בפרקליטות
7 המדינה בבקשה להסרת תכנים היא מהלך רלבנטי בעל חשיבות, אך היא נוגעת לרשתות
8 החברתיות, להבדיל מהנדון בעניינו. יתר על כן, והוא עיקר, בכגון דא אין בידי פרקליטות
9 המדינה את **סמכות ההחלטה**, אשר נותרת בידי מפעילי הפלטפורמה המקוונת. עמד על כך
10 בית המשפט העליון בציינו, כי בכגון דא:

11 "...המדינה ממלאת תפקיד של גורם **מדווח**, המפנה את
12 דבר קיום ההפרות לכאורה – לעיונם ולהחלטתם של
13 מפעילי הפלטפורמות המקוונות. מסגרת פעילות זו, שניתן
14 לכנותה "רגולציה הופכית", שכן **ההחלטה הסופית היא**
15 **בידי מפעילי הפלטפורמות המקוונות**" (בג"ץ 7846/19
16 **עדאלה המרכז המשפטי לזכויות המיעוט הערבי בישראל**
17 **נ' פרקליטות המדינה יחידת הסייבר**, פסקה 49 לפסק דינו
18 של המשנה לנשיאה מלצר (12.04.2021)).

19 אף מסלול זה, שכוחו עמו לימי שגרה, אינו נותן מענה מספק לפגיעה ממשית בביטחון
20 המדינה בעיצומה של מלחמה. במסלול זה אין להבטיח שתכנים הפוגעים בביטחון המדינה
21 יוסרו. ברי כי במצב המלחמה בו נתונה מדינת ישראל, נדרש מהלך מידי ומהיר להסרת
22 תכנים הפוגעים פגיעה ממשית בביטחון המדינה. יתר על כן, מהלך זה מאפשר אך ורק
23 תיקון בדיעבד, בעוד שהמטרה היא מניעת פגיעה ממשית בביטחון המדינה, בשעת מלחמה,
24 לפני שזו נגרמה.

25 35. הנה כי כן, בדיקת תכנים פרטנית אמנם תצמצם באופן ניכר את הפגיעה בחופש הביטוי,
26 אך לא תמנע פגיעה ממשית בביטחון המדינה בשעת מלחמה. יפים לעניין זה דבריו של
27 המשנה לנשיא חשין בפרשת **עדאלה** :

28 "לדעתי, בדיקה פרטנית... אפשר תמעט את הפגיעה... אך
29 מנגד לא תבטיח באורח ראוי את ביטחון הציבור, ויהיה בה
30 כדי לפגוע באורח בלתי מידתי בביטחון היחיד והכללי"
31 (עניין **עדאלה**, פסי' 109 לפסק דינו של המשנה לנשיא חשין).

מידתיות במובן הצר

32
33 36. במסגרת מבחן זה על בית המשפט לבחון האם הפגיעה שנגרמת לזכויות חוקתיות בשל
34 האמצעי אותו נקטה הרשות, מקיים יחס ראוי והולם לתועלת שתופק ממנו (ראו: בג"ץ

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

בצ"א 14866-05-24 מדינת ישראל נ' אל ג'זירה סאטלייט נטוורק ואח'

6942/19 צ'באנו נ' שר הפנים, פסקה 69 לפסק דינה של הנשיאה חיות (12.07.2023)). לפנינו השאלה היא: האם הפגיעה בזכות לחופש הביטוי מקיימת יחס ראוי לתועלת שיפיק הציבור מהשמירה על ביטחון המדינה? הזכות הנפגעת היא בעלת חשיבות רבה ביותר. ודוק: המדובר בראש ובראשונה בפגיעה ניכרת בזכויות של הציבור בישראל הצופה בערוץ. על רקע זה נדרש אינטרס ציבורי כבד משקל כדי להצדיק את הפגיעה. בחינת מלוא פרטי הדברים הולכה אותי למסקנה, כי נוכח הפגיעה הממשית בביטחון המדינה, על רקע אופייה הייחודי של המלחמה ועצימותה, אין ניתן לומר, שהפגיעה בנקיטת הצעדים שאוזכרו לעיל לתקופה של 35 יום (כפועל יוצא מקביעתי בסעיף 26 לעיל) אינה מוצדקת. כפי שנאמר לאחרונה בפרשה אחרת, על רקע של הוראת שעה בנושא צפיפות האסירים בבתי הסוהר:

"...כידוע, אין דומה אומדן הפגיעה בזכויות אדם בעיתות מלחמה לאומדנה במצבי שלום" (בג"ץ 7650/23 האגודה לזכויות האזרח בישראל נ' השר לביטחון לאומי, פסקה 6, 30.10.23)).

לא הרי ימי שלום כימי מלחמה. המחוג הדק המסמן את נקודת האיזון בין כלל השיקולים מוסט בשים לב למורכבות הייחודית בתקופת מלחמה. אכן, לחופש הביטוי חשיבות מיוחדת בשעת מלחמה. אולם כאשר קיימת פגיעה משמעותית בביטחון המדינה – ניתנת הבכורה לשיקול האחרון, שכן כמובא לעיל, "זכויות אזרח אינן במה לכליון לאומי" (עניין ניימן, בע' 311).

סוף דבר

37. בקשת המדינה לאישור הוראת שר התקשורת להפסקת שידורי ערוץ אל-ג'זירה, סגירת משרדיו, הגבלת הגישה לאתרי האינטרנט של הערוץ ותפיסת מכשיר המשמש לאספקת תכנים מאושרת לתקופה של 35 ימים, שתחילתם ביום 05.05.24. ניתנה בלשכה היום, כ"ז באייר התשפ"ד, 4 ביוני 2024, שלא במעמד הצדדים ויובא לידיעתם באמצעות נט-המשפט.

שי יניב, שופט, סגן הנשיא